

Выводы. Банковская система одной из первых в стране подвергается влиянию внутренних и внешних факторов, в том числе и негативных. Поэтому построение эффективной системы индикаторов ее безопасности является одной из приоритетных задач на сегодняшний день. Анализ последних исследований позволяет сделать вывод о том, что авторы не придерживаются единого перечня этих показателей, а законодательно уровень банковской безопасности Украины определяется значениями всего двух индикаторов. Это не позволяет увидеть реальное состояние банковской системы, а также определить факторы, которые на нее влияют.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Соловійов В.І. Банківська безпека України: вдосконалення методики оцінки / В.І. Соловійов // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2012. - №1. – С. 171-176.
2. Бриштелев А. Теоретико-методологические основы экономической безопасности банковской системы / А. Бриштелев // Банковский вестник. – 2009. – С. 23-30.
3. Зверьяков М.І. Формування системи індикаторів фінансової стійкості банківської системи / М.І. Зверьяков, В.В. Коваленко // Фінанси України. – 2012. - №4. – С. 3-13.
4. Коваленко В.В. Індикатори фінансової стійкості банківської системи / В.В.Коваленко, Л.М. Єріс. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.uabs.edu.ua/bitstream/123456789/6389/1/INDICATORS.pdf>
5. Кузнєцова Л.В. Вплив глобалізаційних процесів на фінансову стійкість банківської системи / Л.В. Кузнєцова, В.В. Коваленко // Актуальні проблеми економіки. – 2012. - №2. – С. 265-271.
6. Методика розрахунку рівня економічної безпеки України, затвердженої наказом Міністерства економіки України №60 від 02.03.2007р. / Міністерство економіки України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=97980&cat_id=38738
7. Соловійов В.І. Сучасний стан банківської безпеки України / В.І. Соловійов // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. – 2011. - №4. – С. 79-82.
8. Індикатори фінансової стійкості / Національний банк України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=58001&cat_id=44444
9. Кириченко О.А. Вплив зовнішніх боргів на економічну безпеку банків / О.А.Кириченко, О.В. Конончук. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vzuk/2009_19/85_92.pdf
10. Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава: Програма економічних реформ на 2010 – 2014 роки / Президент України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.president.gov.ua/docs/Programa_reform_FINAL_1.pdf

УДК 336

ПРОБЛЕМИ В СФЕРІ МІЖБЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН: ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

М.Ю. Баглай, В.М. Білопольська

Резюме. У статті визначено коло проблемних питань у сфері міжбюджетних відносин та обґрунтована необхідність їх вирішення.

Ключові слова: місцеві органи влади; збалансованість бюджетів; бюджетні ресурси; загальний фонд бюджету; спеціальний фонд бюджету; фінансове вирівнювання; розмежування доходів; державна підтримка регіонів; субсидія; субсидіарність; субвенція; формула розподілу міжбюджетних трансфертів.

У багатьох країнах світу при наданні суспільних послуг громадянам органи управління різних рівнів взаємодіють між собою для розв'язання таких питань, як: які саме послуги і ким вони надаються; за рахунок яких коштів вони фінансуються і хто насамперед несе відповідальність за якість їх надання. Такого змісту взаємовідносини прийнято називати міжбюджетними. Стійкість бюджетної системи держави, ефективність її впливу на соціально-економічний розвиток значною мірою залежить від досконалості міжбюджетних відносин. Тому проблема побудови і відтворення ефективного механізму міжбюджетних відносин є дуже актуальною і нагальною.

На сучасному етапі формування ефективної моделі міжбюджетних відносин у нашій державі є завданням національної ваги, що зумовлює економічну, фінансову та соціальну стабілізацію та збільшення обсягів відтворювального валового внутрішнього продукту та його справедливого розподілу (перерозподілу) і споживання в суспільстві.

З прийняттям Бюджетного кодексу України врегульовано порядок фінансування місцевих бюджетів шляхом надання дотацій та субвенцій, які об'єднано поняттям міжбюджетних трансфертів, а відносини, що при цьому виникають, визначено як міжбюджетні. Міжбюджетні відносини – це відносини між державою, Автономною Республікою Крим і органами місцевого самоврядування щодо забезпечення відповідних бюджетів фінансовими ресурсами, необхідними для виконання функцій, передбачених Конституцією та законами України [2].

Регулювання міжбюджетних відносин - це щорічний плановий перерозподіл загальнодержавних централізованих фінансових ресурсів між ланками бюджетної системи з метою збалансування усіх бюджетів за обсягом, необхідним для виконання місцевими органами своїх функцій. Регулювання міжбюджетних відносин здійснюється кожним представницьким органом щодо бюджетів нижчого рівня.

Метою регулювання міжбюджетних відносин є забезпечення відповідності між повноваженнями на виконання видатків, закріплених законодавчими актами України за бюджетами, які повинні забезпечувати виконання цих повноважень. Організація регулювання міжбюджетних відносин у країні прямо залежить від її державного устрою. В унітарних країнах бюджетна система практично завжди є високо централізованою, місцеві бюджети є невеликими за обсягами, а фінансові потоки з Центрального бюджету до місцевих – значними. Феномен бюджетного федералізму однаковою мірою стосується як федеративних, так і унітарних держав.

Самостійність усіх бюджетів забезпечується закріпленими за ними відповідними джерелами доходів. Обсяг закріплених доходів безпосередньо пов'язаний з економікою кожної адміністративно-територіальної одиниці. Отримання закріплених доходів кожним бюджетом здебільшого гарантує покриття лише частини його видатків. Розрив у доходах, як різниця між обсягом видатків і обсягом закріплених доходів, покривається при затвердженні бюджетів за рахунок міжбюджетних трансфертів.

Види міжбюджетних трансфертів, які передбачаються в Державному бюджеті України для місцевих бюджетів наведено на рисунку 1.

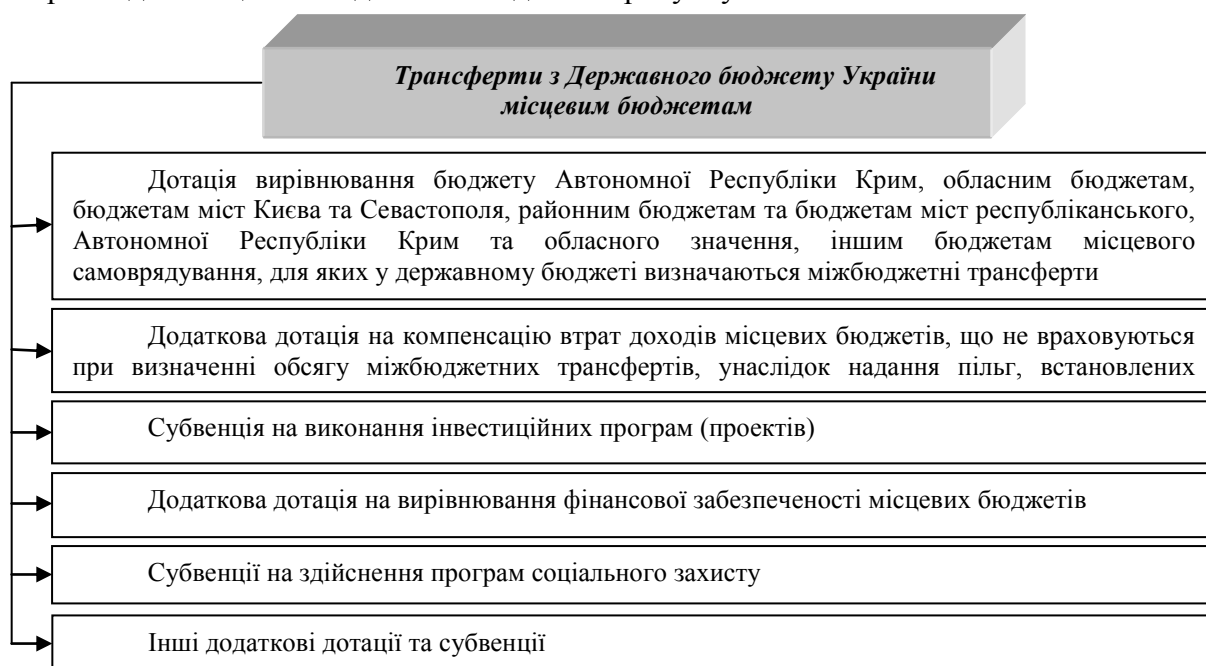

Рис. 1. Трансферти, що надаються з Державного бюджету України місцевим бюджетам

Загальний обсяг фінансових ресурсів, що спрямовується на виконання бюджетних програм місцевими бюджетами, розподіляється між видами видатків відповідно до пріоритетів бюджетної політики нашої держави. У процесі розрахунку фінансового нормативу бюджетної забезпеченості може передбачатися обсяг нерозподілених видатків, який об'єднує види видатків на ті повноваження, за якими встановлення нормативів недоцільне. Фінансові нормативи бюджетної забезпеченості для місцевих бюджетів коригуються коефіцієнтами, що враховують відмінності у вартості надання соціальних послуг залежно від показників: кількості населення та споживачів соціальних послуг; соціально-економічних, демографічних, кліматичних, екологічних та інших особливостей (з часу їх визначення) адміністративно-територіальних одиниць [3].

Міжбюджетне регулювання як обов'язковий елемент повинне включати стимулювання діяльності місцевих органів влади, спрямоване на підвищення мобілізації доходів до бюджету, збільшення податкової бази або на досягнення інших цілей. Для цього у складі загального фонду коштів, що передаються до місцевих бюджетів, може бути виділена їх частина, яка розподілятиметься між окремими територіями в порядку стимулювання, тобто пропорційно значенням показника, що відбиває вклад окремих органів влади в досягнення поставлених цілей.

Мета бюджетного регулювання може бути визначена як забезпечення усім громадянам країни приблизно рівного рівня державних послуг, незалежно від місця їх проживання при збереженні зацікавленості органів місцевого самоврядування в їх забезпеченні. Механізм бюджетного регулювання та інструменти його реалізації нами представлено на рисунку 2.

Необхідність реформування системи міжбюджетних відносин визначена Концепцією реформування місцевих бюджетів від 23 травня 2007 року відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реформування місцевих бюджетів» за № 308-р (частина третя), Постановою КМУ від 31 грудня 2004 року за № 1782 (зі змінами і доповненнями) «Деякі питання врегулювання міжбюджетних відносин» (зі змінами і доповненнями), Бюджетним Кодексом України: чинне законодавство зі змінами та доповненнями станом на 8 липня 2010 року за № 2456-VI (зі змінами та доповненнями) та іншими нормативно-правовими актами та стандартами нашої держави.

На сучасному етапі найгострішими проблемами у сфері міжбюджетних відносин є: недосконалість бюджетного законодавства України у сфері регулювання міжбюджетних відносин; невідповідність між зобов'язаннями місцевих органів влади та надійними джерелами їх фінансування; наявність «прихованого» дефіциту місцевих бюджетів, через що майже всі видатки бюджетів територій недофінансовані від 20 до 80 відсотків і як наслідок, потреби громадян-мешканців відповідної території не задовольняються із року в рік; невідповідність між повноваженнями, видатками на рівні місцевих бюджетів та джерелами їх фінансування.

У структурі доходів місцевих бюджетів України трансферти складають досить значну величину (за деякими бюджетами до 46 %) причому спостерігається тенденція їх зростання: починаючи з 2000 року вона зростає з 14,5% більш ніж у три рази. У порівнянні з іншими країнами світу питома вага трансфертів у доходах місцевих бюджетів є набагато нижчою. Наприклад, у Польщі – 40,2%, Чехії – 35,0%, Латвії – 28,1%, Словаччині – 19,0% і Румунії – 10,8% [17]. В Україні, починаючи з 1998 року частка податкових надходжень до місцевих бюджетів постійно зменшувалась: від 74,8% до 42,1% в 2011 році, що також жодним разом не сприяло зміцненню фінансової незалежності місцевого самоврядування.

Рис. 2. Механізм бюджетного регулювання та інструменти його реалізації

На сьогодні власними та закріпленими доходами забезпечується більше ніж 52% видатків, а можливість фінансування інших видатків, на думку провідних фахівців, залишається не прогнозованою і залежить від рішення вищих органів влади і перш за все від обсягів наданих трансфертів. Таким чином, на рівні місцевих бюджетів протягом багатьох років є видатки, які недофінансовані від 20 до 80%, або не фінансуються взагалі. Це, перш за все, видатки спеціального фонду бюджету, що пов'язані з фінансуванням капіталовкладень та розвитком територій. Це свідчить про те, що на сучасному етапі на рівні місцевих бюджетів потреба в фінансуванні видатків є, а джерел не існує. Таке явище в бюджетній сфері існує уже більш 20 років, а його назва «прихований» дефіцит місцевих бюджетів. І як наслідок – неефективність використання бюджетних коштів, виникнення утриманських настроїв у місцевих органах влади стосовно ресурсів з бюджету держави, низький рівень розвитку економіки територій, що явно суперечить основним принципам місцевого самоврядування в Україні.

Практика реалізації міжбюджетних відносин свідчить про те, що застосування формульного підходу до розрахунку трансфертів на основі запропонованої КМУ у 2000 році методології дало можливість місцевим органам влади зрозуміти чому і через що їм нараховуються такі доходи, що в певною мірою сприяє прозорості формування міжбюджетних трансфертів та точності обрахунку потреб у додаткових коштах. На основі співставлення розрахункового показника обсягу видатків та закріпленого обсягу доходів, скоригованих на коефіцієнт вирівнювання, визначається обсяг необхідних додаткових коштів для місцевого бюджету певного рівня, або обсяг вилучень з місцевого бюджету до Державного бюджету України.

Загальним недоліком так званого формульного підходу є те, що він зорієнтований на податковий потенціал, а не на його розвиток і потребу в бюджетних коштах на фінансування, перш за все таких видатків як: охорона здоров'я, освіта, соціальний

захист громадян території, житлово-комунальне господарство, капіталовкладення тощо. Недоліки характерні і для окремих елементів формули розрахунку потреб на фінансування видатків.

Останніми роками в науковій та навчальній літературі, виступах вітчизняних та зарубіжних політиків проблема організації та вдосконалення міжбюджетних відносин у контексті проведення адміністративно-територіальної реформи є дуже актуальною і посідає значне місце. Результатом досліджень є обґрунтування необхідності зменшення кількості дотаційних місцевих бюджетів в Україні за одночасного зменшення органів місцевого самоврядування, а також створення на цій основі фінансово потужних місцевих бюджетів. Мова йде про оптимізацію мережі бюджетних установ і реалізацію нової концепції в управлінні ресурсами бюджетної системи України [5].

Відродження в Україні на конституційній основі інституту самоврядування з відповідними органами управління та самодостатніми місцевими бюджетами, практика передачі державних повноважень місцевим органам влади повинні створювати надійну основу для переходу на європейські стандарти організації суспільного життя і водночас зумовлювати пошук нових шляхів забезпечення стабільності бюджетної системи, стійкості та ефективності міжбюджетних відносин та підвищення ефективності бюджетного регулювання [16].

Ухвалення Бюджетного кодексу України у новій редакції в 2010 році стало вагомим кроком на шляху до модернізації міжбюджетних відносин. У Кодексі здійснено розмежування на довгостроковій основі доходів та видатків бюджетів усіх рівнів, визначено склад закріплених і власних доходів місцевих бюджетів, встановлено фінансові нормативи бюджетної забезпеченості, урегульовано систему міжбюджетних трансфертів шляхом запровадження формульного розрахунку їхнього обсягу [2]. Водночас, без відповідного реформування адміністративно-територіального устрою, розробки ефективної регіональної політики країни побудувати ефективну та дієздатну бюджетну систему неможливо.

Аналіз, економічна оцінка механізму взаємовідносин між державним та місцевими бюджетами свідчить про те, що протягом останніх 20 років спостерігається негативна тенденція до збільшення кількості дотаційних місцевих бюджетів, зростання питомої ваги дотацій і субвенцій у сукупних доходах бюджетів територіальних громад і, особливо, сільських і районних бюджетів. Зростає кількість видів субвенцій з Державного бюджету, що не сприяє планомірному та стабільному розвитку територій більшості регіонів України. Субвенції мають, як правило, соціальний характер і спрямовуються на виплату різного роду допомоги малозабезпеченим громадянам та сім'ям з дітьми, надання пільг та субсидій населенню, окремим категоріям громадян. Питома ж вага інвестиційних субвенцій взагалі є незначною, крім того, спостерігається нераціональне використання цих коштів, оскільки об'єкти фінансування визначаються постановами Верховної Ради України і надаються несистемно, що призводить до зростання обсягів незавершеного будівництва [15].

Обсяг видатків, який визначається Міністерством фінансів України для місцевих бюджетів на виконання делегованих повноважень значно менший за реальну потребу територіальних громад. Як наслідок, коштів вистачає лише на фінансування мінімальних соціальних потреб. Крім того, щорічний розрахунок міжбюджетних трансфертів, що здійснюється на основі фактичних показників виконання місцевих бюджетів за останні роки, не стимулює місцеві органи влади до нарощування дохідної бази та пошуку альтернативних джерел наповнення місцевих бюджетів. Проблеми, наявні у взаємовідносинах між різними видами бюджетів України, потребують їх розв'язання шляхом подальшого реформування міжбюджетних відносин.

На думку провідних фахівців у сфері міжбюджетних відносин, процес реформування адміністративно-територіального устрою нашої країни доцільно

здійснювати поступово, шляхом збільшення сільських та селищних рад, об'єднання їх у потужні територіальні громади та визначення оптимального розміру територіальних громад, у межах яких повинні бути враховані потреби громади та зменшена залежність доходів місцевих бюджетів від трансфертів.

Практика свідчить про те, що відсутність фінансової самодостатності невеликих територіальних громад в Україні призводить до погіршення якості суспільних послуг, що ними надаються, а спрямування на виконання делегованих повноважень частини доходів другого кошику позбавляє такі місцеві бюджети фінансових ресурсів на виконання власних повноважень, саме за рахунок яких має здійснюватись не тільки розвиток, але й підтримка в належному стані інфраструктури місцевих громад. Це дає підстави очікувати зменшення наявних дисбалансів та стимулювання розвитку громад шляхом проведення в Україні адміністративної реформи та укрупнення первинних громад, що відповідає об'єктивним демографічним та міграційним процесам, які відбуваються в Україні протягом останніх двадцяти років і тому, що передбачено новою парадигмою бюджету на 2012 рік.

За даними Державної казначейської служби України, протягом 2007-2011 років частка трансфертів з Державного бюджету України в доходах місцевих бюджетів України зростала: 2007 р. - 44,2%, 2008 р. – 45,4%, 2009 р. – 45,1%, 2010 році – 49,8%, а в 2011 році – 50,1%) [16]. Наочно тенденцію зміни даних показників зображено на рис. 3.

Збільшення витрат на дотації та субвенції місцевим бюджетам пов'язане із значною диференціацією умов і рівня розвитку економіки регіонів, а отже, і можливостей акумулювання податків в їх бюджетах.

Оскільки економічні умови не можуть змінюватися скрізь одночасно і однаково, то вирішення завдань щодо забезпечення певного мінімуму видатків місцевих бюджетів і надалі вимагатиме централізації у державному бюджеті чималих коштів. Отже, виникає серйозна суперечність між двома основними завданнями адміністративно-територіальної реформи: переданням значної частини відповідних повноважень органам місцевого самоврядування базового рівня і розширенням податкових гарантій для місцевих бюджетів, з одного боку, та забезпеченням єдиного мінімуму бюджетних коштів у розрахунку на душу населення незалежно від місця його проживання – з іншого [2-4; 7].

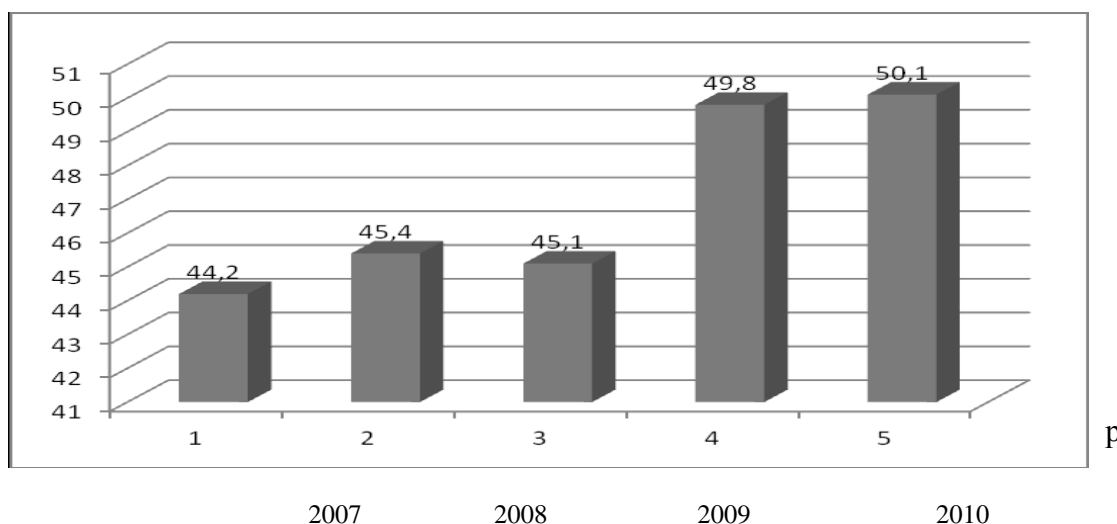

Рис. 3. Частка трансфертів з Державного бюджету України в доходах місцевих бюджетів протягом 2007-2011 років [17]

Створення умов для залучення інвестицій та розвитку підприємництва є однією з важливих функцій органів місцевого самоврядування. Її неефективне виконання на

сучасному етапі пояснюється, зокрема, умовами формування місцевих бюджетів – трансферти з Державного бюджету надаються їм незалежно від того, в чому полягає причина нижчого рівня податкових надходжень у конкретному регіоні в порівнянні з іншими. Безініціативність місцевих органів влади у створенні умов для успішного розвитку економіки та відповідного розширення податкової бази ніяк не сприяє фінансовому достатку територій. З метою підвищення ступеня ефективності функціонування бюджетної системи слід посилити інституційні спроможності системи регулювання міжбюджетних відносин як вагомої складової інноваційного розвитку територій України [13]. Для розвитку економіки нашої країни важливо, щоб можливості збільшення видатків місцевих бюджетів залежали від зростання їх власних доходів. Цього на думку фахівців, можна досягти тільки в тому випадку, коли розміри територіальних громад будуть відповідати обов'язкам, покладеним на відповідні органи місцевого самоврядування.

Адміністративно-територіальною реформою, запропонованою Концепцією реформи адміністративно-територіального устрою в Україні, передбачається запровадження якісно нової моделі формування місцевих бюджетів України шляхом переходу до бюджетного планування на рівні району та адміністративно-територіальної одиниці, в якій частка дотацій не перевищує 70% у структурі доходів бюджету. Безперечно, це посилить запас фінансової стійкості місцевих бюджетів та підвищить збалансованість бюджетної системи нашої держави в цілому [6]. Заслугує на увагу практика деяких країн щодо створення системи надання фінансової допомоги найбіднішим регіонам, розподіл якої залежить лише від чинників, які впливають на видаткові потреби та потенціал доходів бюджету, і процедура розрахунку фінансової допомоги не позбавляє її одержувачів зацікавленості у зростанні власних бюджетних доходів. Для усунення регіональних диспропорцій доцільно створити Фонд підтримки та сприяння розвитку регіонів України, ефективне використання якого дасть змогу гармонізувати економічний розвиток регіонів та сприятиме ефективному використанню коштів державного бюджету, які спрямовуються на реалізацію інвестиційних проектів у вигляді державних субвенцій [13].

Значення міжбюджетних трансфертів як фактора суспільного розвитку повинно зростати разом із перерозподілом функцій центральних органів влади на користь місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування, тобто з деконцентрацією і децентралізацією, що сприятиме збільшенню ролі органів місцевої влади при наданні окремих суспільних благ. Подальший процес реформування місцевих бюджетів України, включаючи міжбюджетні відносини, та адміністративно-територіального устрою вже сьогодні покликаний забезпечити поступове досягнення територіальної відповідності між повноваженнями органів місцевого самоврядування, доходами, переданими у їх розпорядження, та видатками місцевих бюджетів. При цьому слід враховувати необхідність виявлення резервів та раціональне впорядкування джерел надходжень доходів до першого кошика, який формує базу для виконання делегованих державою повноважень і впливає на рівень дотаційності бюджету, але водночас слід детально вивчати можливості наповнення доходів другого кошика, який на сьогодні є вагомим ресурсом в одних бюджетах і незначним – в інших.

Зміни в бюджетній політиці України і системі міжбюджетних відносин дуже тісно пов'язані між собою. На жаль, мета реформи міжбюджетних відносин і зміст стратегії з її досягнення протягом останніх десяти років здебільшого мають декларативний характер, що не сприяє відтворюванню високого рівня ефективності в реалізації такого важливого напрямку бюджетної політики нашої держави як міжбюджетні відносини. Тому у ході реформ вважаємо необхідним:

- удосконалити чинне законодавство України, що регламентує механізм міжбюджетних відносин у нашій країні;

- скоротити чисельність територій, які не розвивають економіку і мають утриманський характер;
- створити якісно нову, прозору схему використання бюджетних коштів на всіх рівнях бюджетної системи за умови, що бюджетні кошти повинні працювати на результат, який би забезпечив достатній рівень соціально-економічного розвитку кожної території та справедливий в соціальному відношенні рівень життя її мешканців;
- скоротити видатки регіональних бюджетів і фінансової допомоги за рахунок державного бюджету України, що у свою чергу повинно стимулювати розвиток регіональної економіки і посилювати її вплив на підвищення власних доходів бюджетів територій та їх ефективного використання на фінансування видатків, які передбачені: Бюджетним кодексом України, Законом України "Про місцеве самоврядування" та іншими нормативно-правовими актами, які регламентують механізм функціонування бюджетної системи і міжбюджетних відносин в Україні;
- у Програмі соціально-економічного розвитку України на 2012-2020 роки передбачити скорочення незабезпечених фінансуванням повноважень, що передаються центральною владою місцевій, щоб сприяти уникненню диспропорцій між реальними можливостями в формуванні джерел доходів і фінансування видатків на рівні адміністративно-територіальних утворень.
- при розробці і реалізації Програми соціально-економічного розвитку України до 2020 року слід передбачити індикатори, використання яких дозволить Уряду і місцевим органам влади відслідковувати перш за все прогресивні зміни в тих чи інших сферах реального сектору національної економіки; підприємницької діяльності; інноваційно-інвестиційній сфері; управлінні фінансово-економічним потенціалом територій; скороченні тіньової економіки, що вслякю буде сприяти підвищенню ефективності всього організаційно-економічного механізму управління ресурсами бюджетної системи в цілому.

Таким чином, слід зробити висновок про те, що подальший процес реформування міжбюджетних відносин в Україні та адміністративно-територіального устрою покликаний забезпечити поступове досягнення відповідності між існуючими повноваженнями органів місцевого самоврядування, доходами, переданими у їх розпорядження та видатками бюджетів певного рівня.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція України. К.: Велес, 2006. – 48 с.
2. Бюджетний кодекс України від 8 лип. 2010 р. № 2456-VI, зі змінами і допов. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2456-17>
3. Закон України «Про місцеве самоврядування» від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
4. Закон України "Про державний бюджет України на 2012 рік" [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
5. Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава. Програма економічних реформ на 2010 – 2014 роки. http://www.president.gov.ua/docs/Programa_reform_FINAL_1.pdf
6. Проект Концепції реформи адміністративно-територіального устрою в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minregionbud.gov.ua/index.php?id=1670>.
7. Бюджетний Моніторинг: Аналіз виконання бюджету за січень-вересень 2010 року / [Щербина І.Ф., Рудик А.Ю., Зубенко В.В., Самчинська І.В.]; ІБСЕД, Проект “Зміцнення місцевої фінансової ініціативи”, USAID. – К.: ДГВП “Зовнішторгвидав України”, 2010. - 141 с.
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 7 вересня 2011 року № 972 "Деякі питання розподілу обсягу субвенції з Державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання вулиць і доріг комунальної власності". - Київ. - 2011.- 9с.
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 грудня 2010 року № 1132 "Про затвердження Порядку перерахування міжбюджетних трансфертів". - Київ. - 2010. - 9с.

10. Постанова Кабінету Міністрів України від 8 груд. 2010 р. № 1149, зі змінами. «Деякі питання розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1149-2010-%EF>
11. Звіти Рахункової Палати України за 1998-2011 роки [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/index>
12. Форкун І.В., Заблуда М.Б. Міжбюджетні відносини у контексті завдань адміністративно-територіальної реформи / І.В.Форкун, М.Б. Заблуда // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 7. – С. 63-70.
13. Сунцова О. О. Фіскальна ємність регіонів як основа системи міжбюджетних відносин / О. О. Сунцова // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 2. – С. 137-144.
14. Сунцова О.О. Місцеві фінанси: Навчальний посібник / О.О. Сунцова. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. - С. 351-400.
15. Музика-Стефанчук О. А. Міжбюджетні відносини та міжбюджетні трансферти: світовий досвід / О. А. Музика-Стефанчук // Фінансово-правова основа місцевого самоврядування в зарубіжних країнах. – К.: Правова єдність, 2009. – С. 98.
16. Бюджет та економіка. Основні тенденції 2010 року / І. Ф. Щербина, А. Ю. Рудик, В. В. Зубенко, І. В. Самчинська; ІБСЕД, Проект “Зміцнення місцевої бюджетної ініціативи”, USAID. – К.: ДГВПП “Зовнішторгвидав України”, 2010. – 12 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ibser.org.ua/>
17. Луніна І.О. Районні бюджети у контексті ефективної системи міжбюджетних відносин / І.О. Луніна // Економіка України. – 2008. - № 5. – С. 43-47.
18. Фінанси: Підручник / За ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. - К.: Знання, 2008.- С. 262-271
19. Чечетов М.В., Чечетова Н.Ф., Бережна А.Ю. Бюджетний менеджмент: Навчальний посібник / М.В. Чечетов, М.Ф. Чечетова, А.Ю. Бережна. – К.: ВД «ІНЖЕК», 2004. – 560 с. - С. 355-452.
20. Волохова І.С. Напрями вдосконалення міжбюджетних відносин в Україні / І.С. Волохова // Держава та регіони. - 2006. - № 6. - С. 342-345.
21. Нова архітектура бюджетної системи України: ризики та можливості для економічного зростання. - К.: НІСД, 2010. - 35 с. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/arxitektura-ca599.pdf>
22. Опарін В.М., Малько В.І., Кондратюк С.Я. Бюджетна система: Навчально-методичний посібник. – К.: КНЕУ, 2000. – 199 с.
23. Пасічник Ю.В. Бюджетна система України: Навчальний посібник. – К.: Знання-Пресс, 2006. – 607 с.

УДК 620.9

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ВЕТРОЭНЕРГЕТИКИ В УКРАИНЕ

Е.С. Безгина, Е.Н. Стрелина

Резюме. Рассматривается проблема использования ветроэнергетики в Украине. На примере промышленного ветрогенератора отечественного производства рассчитан экономический эффект от его внедрения и срок окупаемости. Проанализированы факторы влияния проектов ветроэнергетики на экономику. Предложены пути стимулирования развития ветроэнергетики в Украине.

Ключевые слова: ветроэнергетика, эффективность, срок окупаемости.

Возрастающий интерес к энергетическим ресурсам связан с глобальным потеплением и последствиями парникового эффекта. Сегодня люди понимают, что запасы ископаемого топлива ограничены и его использование ведет к загрязнению окружающей среды. Все более привлекательным становится использование возобновляемых источников энергии (ВИЭ). Вопросы использования ВИЭ актуальны для всех стран мира в силу различных причин, основными из которых являются:

- энергетическая безопасность для промышленно развитых стран, зависящих от импорта топливно-энергетических ресурсов (ТЭР). При этом актуальность использования ВИЭ усиливается в условиях повышения цен на нефть и газ;
- сохранение запасов собственных энергоресурсов для будущих поколений для промышленно развитых стран, богатых энергоресурсами;
- завоевание мировых рынков сбыта оборудования, особенно в развивающихся странах;